

Đề bài:

**Tả một người
lao động (công
nhân, nông dân,
thợ thủ công,
bác sĩ, cô giáo...)
đang làm việc.**

Bài làm 1

Nghề chạm khắc gỗ

Tháng trước, ba em cho em về thăm quê dưới Bình Chánh, nơi có nghề chạm khắc gỗ nổi tiếng của miền Nam.

Bà nội em sinh được bốn người con, ba người đi làm ăn xa, chỉ còn chú Út ở nhà với ông bà. Chú Út năm nay hai mươi tám tuổi, dáng người thanh mảnh, nhanh nhẹn. Khuôn mặt vuông vức, đôi mắt trong sáng và nụ cười cởi mở. Cả nhà duy nhất có chú nối nghiệp cha làm nghề chạm khắc và tạc tượng gỗ. Chú cùng mấy người bạn trong ấp lập một xưởng nhỏ chuyên sản xuất đồ gỗ thủ công mỹ nghệ.

Bước vào sân, em đã thấy những khúc gỗ đủ mọi kích cỡ đặt la liệt khắp nơi. Dưới mái che bằng bạt, chú Út say mê tạc tượng một em bé cười trêu thối sáo. Ba em kể rằng ngay từ nhỏ, chú đã tỏ ra rất có năng khiếu nên ông nội đã truyền nghề cho chú. Hai cha con em thực sự bị cuốn hút vào công việc tỉ mỉ, khó khăn nhưng đầy thú vị. Chú Út một tay cầm đục, một tay cầm chiếc dùi bằng gỗ, thận trọng gõ từng nhát một. Những miếng dăm gỗ nhỏ xíu rơi lả tả xuống đất. Chỉ một lát sau, hình thù cậu bé và con trâu đã hiện ra nhưng còn xù xì đơn giản. Chú Út lấy một con dao nhí thật sắc, gọt tỉa từng đường cong mềm mại. Mỗi động tác của chú đều toát lên sự cẩn mẫn, tài hoa lạ lùng.

Đến chiều, bức tượng nhỏ đã hoàn thành. Chú lấy giấy nhám đánh cho nhẵn rồi thoa véc ni màu nâu bóng. Từng đường vân gỗ hiện lên thật đẹp mắt. Chú Út nâng bức tượng ngang tầm mắt, ngắm nghía kĩ lưỡng và đôi môi chú nở nụ cười mãn nguyện. Chú bảo em muốn thành công trong mọi việc, phải có sự say mê và tính cẩn cù, chịu khó.

Nhìn bức tượng cậu bé đội chiếc nón lá đang thối sáo, ngòi vát vẹo trên lưng con trâu mộng có cặp sừng cong vút, đầu cúi xuống như đang thông dong gặm cỏ, em càng mến phục tài nghệ của chú em và những người thợ có bàn tay vàng như chú đang góp phần làm đẹp cho đời.

(Theo Trần Thị Thìn)

Bài làm 2

Công nhân xây dựng

Anh Tạo ở gần nhà em là công nhân ở một công trường xây dựng. Vào một sáng chủ nhật, em được theo anh đến xem các anh làm việc.

Đây là một công trường đang thi công xây dựng ngôi nhà hai tầng. Máy cục công nhân đang lao động khẩn trương trên một khoảng đất trống tương đối rộng. Góc này mấy người đánh vữa, góc kia mấy anh đang xe gạch tiếp tế cho tổ xây dựng trong đó có anh Tạo.

Vóc người anh to lớn, khỏe mạnh, nước da sạm đen vì nắng. Anh đội mũ cối và mặc bộ quần áo *bảo hộ* màu tím than mới được phát, tay đi găng vải trắng, dày. Anh đang đứng vững chãi trên một bức tường dài xây dở dang, cao ngang thắt lưng. Dưới đất bên phải tay anh là xô vữa, bên trái là đồng gạch. Thoạt tiên, anh dùng dao xây xúc một ít vữa phủ đều lên các hàng gạch, tay kia dùng dao xây gõ nhẹ vào nó. Cuối cùng, anh đưa dao gạt những chỗ vữa còn thừa nhô ra giữa các viên gạch. Ngoảnh đi ngoảnh lại anh đã xây hết một hàng gạch. Chuyển sang hàng khác, anh lại đặt viên gạch đầu tiên so le với hàng dưới. Anh chém một viên gạch nguyên hình thành hai mảnh nhỏ, uớm một mảnh để chêm vừa kín chỗ so le ở hàng dưới. Đôi tay anh liên tục hoạt động một cách nhịp nhàng, thoải mái. Thỉnh thoảng anh rút trong túi ra chiếc dây dọi để kiểm tra độ thẳng của bức tường đang xây. Tay cầm đầu dây ngang tầm mắt anh nheo mắt và mỉm cười, hài lòng với kết quả của việc mình làm. Mặt trời càng lên cao, bức tường trước mặt anh ngày lại càng cao thêm. Ánh nắng chiếu long lanh những giọt mồ hôi lấp lánh trên khuôn mặt lười cày xương xương của anh. Tiếng cười đùa rôm rả của anh làm vui đi nỗi vất vả trong công việc.

Thấy tôi đang ngược nhìn bức tường dài mà anh xây cứ cao thêm mãi và nhìn anh đầy vẻ mến phục, anh đang huýt sáo bỗng ngừng lại, nở nụ cười tươi rói.

– Chú em, có thấy *mé* cái nghề thợ xây của các anh không?

(Bài làm của Vũ Đại Hải)

Bài làm 3

Thợ rèn

*Giữa trăm nghề, làm nghề thợ rèn
Ngồi xuống nhọ lưng quệt ngang nhọ mũi
Suốt tám giờ chân than mặt bụi
Giữa trăm nghề chọn nghề thợ rèn*

*Làm thợ rèn mùa hè có nực
Quai một trận, nước tu ừng ực
Hai vai trần bóng nhẫy mồ hôi
Cũng có khi thấy thờ quai tai*

*Làm thợ rèn vui như diễn kịch
Râu bằng than mọc lên bằng thích
Nghịch ở đây trẻ già đua nhau
Nên nụ cười nào có tắt đâu!*

[...]

*Làm thợ rèn phơi trần bộ ngực
Đừng để chân chéo nên cho thật lực
Hai tay như hai súc gỗ lim
Hắt lửa lò như tượng đồng hun*

*Làm thợ rèn bắt tay ai cũng chặt
Quen cầm kìm như quen cầm chân thật*

[...]

*Có một điều nghĩ sâu xa nhất
Chiếc búa cùng ta vui sống ngày đêm
Được gắn lên đây thành những cờ búa liềm.*

(Khánh Nguyên – Trích *Nặng lên cao*)

Bài làm 4

Anh thanh niên đang cày ruộng

A Cháng đẹp người thật. Mười tám tuổi, ngực nở vòng cung, da đỏ lịm, bắp tay bắp chân rắn như trắc gụ. Vóc cao, vai rộng, người đứng thẳng như cái cột đá trời trồng. Nhưng phải nhìn A Cháng cày mới thật hết vẻ đẹp của anh.

Anh đến chuồng trâu dắt con béo nhất, khỏe nhất. Người và trâu cùng ra ruộng. A Cháng đeo cày. Cái cày của người Mèo to nặng, bắp cày bằng gỗ tốt, màu đen vòng như hình cung ôm lấy bộ ngực nở, trông hùng dũng như chàng hiệp sĩ cổ đeo cung ra trận.

Tới nương, A Cháng mắc cày xong, quát một tiếng *Mõng!* Và bây giờ chỉ còn chăm chăm vào công việc. Con trâu đã khỏe lại ngoan, không vơ vặt, cứ gặm mặt xuống, cắm cúi đi, đuôi ngoáy tít, dáng vui vẻ. Còn A Cháng thì không phải là đi theo nó. Hai cánh tay Cháng nắm đốc cày, thân mình nhoài thành một đường cong mềm mại, khi bên trái, lúc tạt qua bên phải theo đường cày uốn vòng theo hình ruộng bậc thang giống như một vàng trắng lưỡi liềm. Có lúc được sá cày thẳng, người anh như rạp hẳn xuống, đôi chân xoải dài hoặc bắn những bước ngắn, gấp gấp... Lốp đất ngủ cả một vụ rét đây nở xoe xoe như xé vải. Mặt ruộng nở bồng những luống đất nâu tươi.

... Rồi vàng mặt trời đã nấp sẵn ở đâu đây, bỗng hiện ra chói lòa... Giờ đây anh đã cời trần. Áo xao khóa (áo cánh) phủ trên cành cây mua như con

bướm ngủ. Tấm lưng trần của A Cháng đỏ lừng như đồng đun chảy. Cái quần rộng của A Cháng vẫn đã xắn cao tới bắp về Bắp chân dưới, gân nổi chằng chằng. Nhưng sức A Cháng vẫn tràn trề. Đất nổ bùng bụi. Người và trâu vẫn hăm hở, hùng hục. Hương ngải rừng trong nắng càng ngào ngạt, nồng nàn...

(Ma Văn Kháng)

Bài làm 5

... Đêm ấy, bé Vân sốt cao, phải vào bệnh viện. Em lo lắng nhìn ông bác sĩ già đeo kính trắng cổ đeo cái ống nghe như chiếc vòng bạc. Khi khám cho Vân, đôi mày ông cứ nhíu lại như nghĩ ngợi điều gì. Cuối cùng, đôi mày ông sáng lên làm mẹ Vân thấy nhẹ cả người: *Cháu bị cảm thôi! Chị cứ yên tâm.*

Đêm ấy, Vân thức dậy mấy lần. Lần nào Vân cũng thấy cái bóng áo trắng và những bước chân vội vã của ông đi qua. Mẹ bảo: *Đêm nay, có bốn, năm ca cấp cứu, bác sĩ làm việc suốt cả đêm!*

Đến bây giờ, Vân vẫn không quên được khuôn mặt hiền từ, mái tóc sợi đen sợi trắng, đôi mắt đầy yêu thương và lo lắng của ông.

(Ngô Quân Miện)